

Παράλου 12, 118 54 Αθήνα
info@homodigitalis.gr

Αθήνα, 02.12.2020

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Προς: Τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του Ελληνικού Κράτους

Κοινοποίηση Προς: α. την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ),
β. την Αρχή Διασφάλισης Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ),
γ. τον Υπουργό Επικρατείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κ. Πιερρακάκη,
δ. το Γενικό Γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή, κ.
Σταμπουλίδη

Θέμα: *«Υποβολή ερωτημάτων αναφορικά με την αποστολή μηνυμάτων SMS στο 13033 προς λήψη βεβαίωσης μετακίνησης»*

Αξιότιμο Γραφείο του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας,

Η Homo Digitalis αποτελεί Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία με έδρα την Αθήνα και πεδίο δράσης την προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή.

Εκτιμούμε βαθύτατα τις προσπάθειες που καταβάλλετε τις κρίσιμες αυτές ώρες όσον αφορά την προστασία όλων μας από την πανδημία του κορονοϊού (COVID-19).

Ήδη, από τον προηγούμενο Μάρτιο¹, η Homo Digitalis προχώρησε σε κατάθεση ανοιχτής επιστολής προς τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (ΓΓΠΠ) του Ελληνικού Κράτους, στην οποία υπέβαλε σχόλια και προτάσεις επί της Πολιτικής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (ΠΠΠΔ) σχετικά με την αποστολή μηνυμάτων SMS στο 13033 προς λήψη βεβαίωσης μετακίνησης, επιδιώκοντας την αναθεώρηση και βελτίωση του κειμένου της, προκειμένου να τηρούνται οι υποχρεώσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας και να προστατεύονται τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων στον μέγιστο βαθμό, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

¹ <https://www.homodigitalis.gr/posts/5357>

Με αφορμή κάποια πρόσφατα δημοσιεύματα, τα οποία έχουν προκαλέσει σύγχυση στους Έλληνες πολίτες, και μη έχοντας λάβει απάντηση στην από 30-3-2020 επιστολή μας, σας αποστέλλουμε το παρόν έγγραφο ερωτημάτων, επειδή θα επιθυμούσαμε να λάβουμε περισσότερες πληροφορίες για την υπηρεσία μηνυμάτων του 13033. Με τις ερωτήσεις που σας απευθύνουμε με το παρόν έγγραφο, επιδιώκουμε την διευκρίνιση των σημείων της ΠΠΠΔ που δεν είναι σαφή και ελπίζουμε η παρέμβασή μας να φανεί χρήσιμη προς την κατεύθυνση αυτή.

Η Homo Digitalis παραμένει στη διάθεση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας για περαιτέρω διευκρινίσεις, καθώς επίσης και για οποιοδήποτε ζήτημα προστασίας προσωπικών δεδομένων και ιδιωτικότητας αφορά τις δράσεις σας σχετικά με την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορονοϊού.

A- Ως προς τα δημοσιεύματα Νοεμβρίου 2020

1. Σύμφωνα με την ενότητα 3 της ΠΠΠΔ: *«Τα δεδομένα τηρούνται από την Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας για το χρονικό διάστημα από την αποστολή του γραπτού μηνύματος του πολίτη στο 13033 και μέχρι την απάντηση που λαμβάνει ο πολίτης. Όταν ο πολίτης λαμβάνει την απάντηση στο κινητό του τα προσωπικά του δεδομένα είτε διαγράφονται είτε ανωνυμοποιούνται και τηρούνται αποκλειστικά για στατιστικούς σκοπούς».*

Ωστόσο, διάφορα πρόσφατα δημοσιεύματα έρχονται σε αντίθεση με τις εγγυήσεις της ΠΠΠΔ για την αυτόματη διαγραφή των δεδομένων.

2. Πιο συγκεκριμένα, κατόπιν της επανενεργοποίησης του ειδικού αριθμού 13033, ο Υπουργός Επικρατείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κ. Πιερρακάκης υποστήριξε² στην εκπομπή "Αταίριαστοι" του ΣΚΑΙ, ότι το Σάββατο της 7ης Νοεμβρίου εστάλησαν 4,7 εκ. μηνύματα στο 13033 και 3,9 εκ. μηνύματα την Κυριακή (8.11.2020), θέτοντας αυτά τα στοιχεία σε σύγκριση με τα στατιστικά στοιχεία που είχαν συγκεντρωθεί κατά την πρώτη καραντίνα (ήτοι τον Μάρτιο και Απρίλιο του 2020) σύμφωνα με τα οποία 110 εκ. μηνύματα είχαν σταλεί εντός 42 ημερών. Είναι αξιοσημείωτο ότι ο κ. Πιερρακάκης, κατά την εν λόγω παρέμβασή του στην εκπομπή, τόνισε ότι δεν λαμβάνουν κανένα στοιχείο ως προς τον λόγο μετακίνησης των πολιτών και ότι η αναφορά του κ. Πέτσα σε 1 εκ. μετακινήσεις για σωματική άσκηση δεν πρέπει να θεωρηθεί ως ακριβής, αλλά κατά προσέγγιση.

Επιπλέον, ο κ. Πιερρακάκης διαβεβαίωσε ότι δεν προβλέπεται από το σύστημα άρνηση εξόδου σε πολίτη λόγω αποστολής Χ αριθμού μηνυμάτων για μετακίνηση μέσα στην ίδια ημέρα.

3. Ωστόσο, την ίδια ημέρα (ήτοι 9.11.2020, ο Γενικός Γραμματέας Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή, κ. Σταμπουλίδης, δήλωσε³ στο Δελτίο Ειδήσεων του ANTI ότι *"το σύστημα μπορεί να αρνηθεί την έξοδο σε πολίτες εάν εντοπίσει ότι έχουν κινηθεί πολλές φορές"*. Δήλωση την οποία, όμως, ο ίδιος έσπευσε να αναιρέσει την επόμενη μέρα (10.11.2020) σε συνέντευξή του.

² <https://www.skaitv.gr/episode/enimerosi/atairastoi/2020-11-10-10/atairastoi-10112020>

³ <https://www.ant1news.gr/Society/article/585524/lockdown-apantiseis-se-ola-ta-erotimata-gia-tis-metakiniseis> "Όριο στις μετακινήσεις: Δεν υπάρχει, όμως αν το σύστημα δει πολλές μετακινήσεις, θα σας κόψει"

4. Αποτέλεσμα αυτών των δηλώσεων είναι μέχρι και σήμερα, οι πολίτες, μη έχοντας καταλάβει τί τελικά εφαρμόζεται, να “φοβούνται” να στείλουν παραπάνω μηνύματα μέσα στην ημέρα για να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες τους, για να μην “κοπούν” από το σύστημα.
5. Την ανησυχία μας ως προς την παραπάνω προβληματική ενίσχυσε λίγες ημέρες αργότερα, την 17.11.2020, δημοσίευμα⁴ της εφημερίδας “Πρώτο Θέμα” το οποίο ανέφερε ότι, με βάση πηγές από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη:
“πολλοί από τους διαδηλωτές στο μπλοκ του ΚΚΕ είχαν μετακινηθεί από τα σπίτια τους έχοντας προηγουμένως αποστείλει γραπτό μήνυμα στο 13033 με τον κωδικό 1, δηλαδή την μετάβαση στο νοσοκομείο «Αλεξάνδρα»”.
6. Οι ανωτέρω δηλώσεις γεννούν πολλές **απορίες και σύγχυση** ως προς τη διατήρηση ή μη των προσωπικών δεδομένων κατόπιν της αποστολής σύντομων μηνυμάτων (SMS) στο 13033, καθώς φαίνεται τελικά ότι τα προσωπικά δεδομένα που συλλέγονται δεν διαγράφονται αυτομάτως μετά την αυτοματοποιημένη απάντηση που λαμβάνεται από το 13033, αλλά διατηρούνται για στατιστικούς λόγους. Τέλος, σε συνδυασμό με τα ανωτέρω, ζήτημα ανακύπτει και σχετικά με την πιθανή διατήρηση προσωπικών δεδομένων σχετικά με το λόγο μετακίνησης, σημείο το οποίο επίσης δεν έχει καταστεί σαφές.

B- Ως προς τη σύγχυση που δημιουργείται από την ανάγνωση της ΠΠΠΔ

Πέρα από τα παραπάνω ζητήματα, θα θέλαμε να σταθούμε σε κάποια θέματα τα οποία χρήζουν άμεσης διευκρίνισης σχετικά με την ΠΠΠΔ (*πλήρη ανάπτυξη των θέσεων μας μπορείτε στην ιστοσελίδα μας⁵*),

7. Όπως αναφέρει η ΠΠΠΔ, όταν ο πολίτης λαμβάνει την απάντηση στο κινητό του, τα προσωπικά του δεδομένα είτε διαγράφονται, είτε ανωνυμοποιούνται και τηρούνται αποκλειστικά για στατιστικούς σκοπούς.
Ωστόσο, στο συγκεκριμένο σημείο, η ΓΓΠΠ δεν διευκρινίζει ποια δεδομένα διαγράφονται οριστικά και αυτομάτως και ποια δεδομένα ανωνυμοποιούνται, καθώς και ούτε με ποια κριτήρια πραγματοποιείται αυτή η επιλογή ανάμεσα σε ανωνυμοποίηση ή διαγραφή.
8. Σε κάθε περίπτωση επισημαίνουμε ότι η πραγματική ανωνυμοποίηση των προσωπικών δεδομένων αποτελεί δυσχερή διαδικασία. Για το λόγο αυτό ζητούμε να ενημερωθούμε για τις διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για την ανωνυμοποίηση των εν λόγω δεδομένων, εφόσον επιθυμείτε να τα διατηρήσετε για αποκλειστικά στατιστικούς σκοπούς.
9. Ιδιαίτερη έκπληξη προκαλεί επίσης το γεγονός ότι, τα υποκείμενα των δεδομένων έχουν στην διάθεσή τους τα δικαιώματα διόρθωσης, διαγραφής, φορητότητας των δεδομένων και περιορισμού της επεξεργασίας, καθώς, σύμφωνα την ΠΠΠΔ, τα προσωπικά δεδομένα αυτομάτως διαγράφονται.
10. Επιπλέον, η ενότητα αναφέρει ότι «*Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας δεν διαθέτει ή διαβιβάζει ή δημοσιοποιεί προσωπικά στοιχεία των χρηστών της υπηρεσίας σε τρίτους*». Στη

⁴<https://www.protothema.gr/politics/article/1066123/polutehneio-to-kke-pige-stin-amerikaniki-presveia-me-sms-gia-giatro-sto-13033/>

⁵ και εδώ: <https://www.homodigitalis.gr/posts/5357>

συνέχεια, ανάμεσα σε όσους έχουν πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα αναφέρονται «συνεργαζόμενοι πάροχοι στο πλαίσιο υποστήριξης της υπηρεσίας». Δεν μπορεί να γίνει κατανοητό πώς μπορεί να μη γίνεται διαβίβαση προσωπικών δεδομένων σε τρίτους, αλλά οι συνεργαζόμενοι πάροχοι να έχουν πρόσβαση.

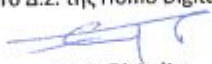
Γ-Με βάση τα ανωτέρω θα θέλαμε να σας υποβάλλουμε τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Προβλέπεται διαδικασία άρνησης εξόδου πολιτών από την υπηρεσία 13033; Αν ναι, ποιά είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται;
2. Πραγματοποιείται αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων ή κατάρτιση προφίλ; Αν ναι, ποιά είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται;
3. Ποια είναι τα κριτήρια που οδηγούν είτε στην οριστική διαγραφή ή την ανωνυμοποίηση για στατιστικούς σκοπούς όπως αυτό περιγράφεται στην ΠΠΠΔ;
4. Ποιά διαδικασία χρησιμοποιείται για την ανωνυμοποίηση των προσωπικών δεδομένων;
5. Για πόσο χρονικό διάστημα αποθηκεύονται τα δεδομένα;
6. Πού αποθηκεύονται τα δεδομένα που διατηρούνται;
7. Γίνεται διαβίβαση δεδομένων σε τρίτα μέρη κι αν ναι σε ποιά και για ποιούς σκοπούς επεξεργασίας;
8. Σύμφωνα με τη ΠΠΠΔ, προβλέπεται διαδικασία επεξεργασίας αιτήματος πολίτη για τη διόρθωση ή διαγραφή των προσωπικών δεδομένων του ή περιορισμό της επεξεργασίας τους ή δικαιώματος του αντίταξης στην εν λόγω επεξεργασία. Είναι δυνατή η διενέργεια της διαδικασίας αυτής ενόψει της ρύθμισης που δηλώνει ότι τα προσωπικά δεδομένα του χρήστη είτε διαγράφονται, είτε ανωνυμοποιούνται τη στιγμή που ο χρήστης λαμβάνει την απάντηση στο κινητό του;

Η Homo Digitalis παραμένει στη διάθεση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας για περαιτέρω διευκρινίσεις επί των σχολίων και ερωτήσεων που καταθέτουμε σήμερα ενώπιόν σας, καθώς επίσης και για οποιοδήποτε ζήτημα προστασίας προσωπικών δεδομένων και ιδιωτικότητας αφορά τις δράσεις σας σχετικά με την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορονοϊού.

Με εκτίμηση,

Το Δ.Σ. της Homo Digitalis

Το Δ.Σ. της Homo Digitalis

Homo Digitalis
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία
Παράλου 12 Αθήνα τ.κ. 11854
Α.Φ.Μ. 997028505- ΔΟΥ: ΕΤ' Αθηνών
info@homodigitalis.gr